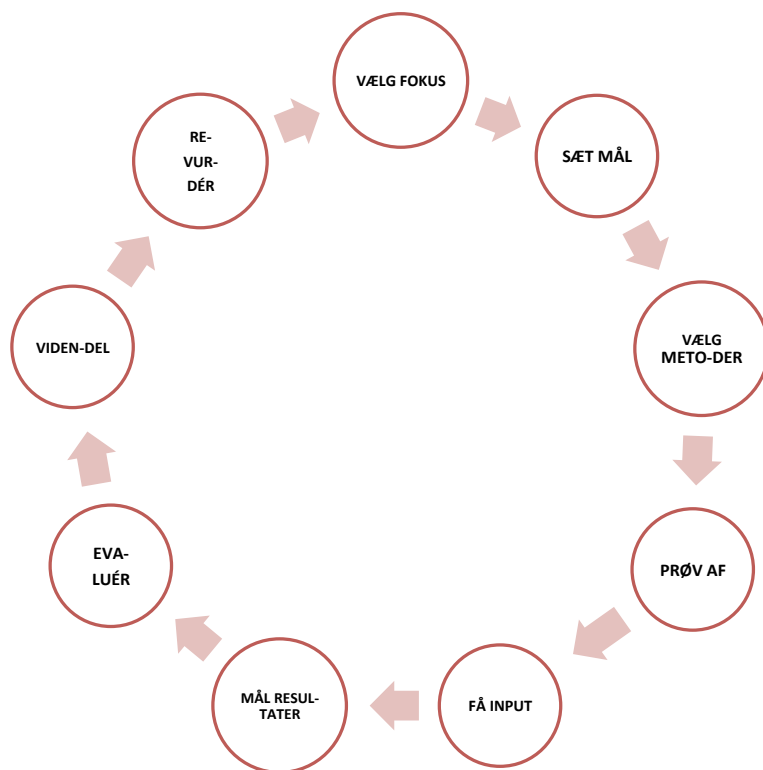

Udvikling af egen undervisning

- en kort guide for undervisere

Indhold

UDVIKLING AF EGEN UNDERVISNING.....	3
SÆT EN KONKRET MÅLSÆTNING.....	4
SÆT EN DATO FOR SLUT PÅ FØRSTE GENNEMLØB	6
VÆLG METODE(R)	6
INDDRAG DE STUDERENDE I UNDERVISNINGSUDVIKLING	7
FÅ SPARRING OG INPUT UNDERVEJS	7
MÅL DINE RESULTATER	8
EVALUÉR	9
OVERVEJ VIDENSDELING	10
REVURDÉR MÅLSÆTNING, TILTAG, METODER OG RESULTATER.....	10
RESURSER OG LITTERATUR OM UNDERVISNINGSUDVIKLING.....	11

Udvikling af egen undervisning

Hvis du er underviser og gerne vil udvikle din undervisning – håndtérbart og dokumenterbart

At udvikle sin undervisning er opløftende og motiverende i sig selv; især hvis man kan se resultater af sin indsats. Denne folder beskriver hvordan du kan udvikle din undervisning, ét skridt ad gangen, målrettet og dokumenterbart, og uden at det nødvendigvis skal være en revision af hele dit kursus, eller meget arbejdskrævende. For selv meget små ting kan gøre en stor forskel for både underviser og studerende.

Hvad vil du udvikle – vælg et fokuspunkt

I boksen er en række eksempler på hvad undervisere på KU udvikler.

Fokuspunkter for udvikling – eksempler

- Deltageraktiviteter i og mellem timerne
- Formulering af rammer for de studerendes arbejde med stoffet mellem timerne
- Tydeliggørelse af rationale bag kursets og undervisningens indhold,
- Tydeliggørelse af forventninger og forventningsafstemning
- Arbejde med centrale læringsaktiviteter, fx opgaveløsninger, akademisk læsning og skrivning
- Koordination med kurser før og efter eget kursus
- Overensstemmelse mellem læringsmål, læringsaktiviteter og bedømmelser (alignment)
- Feedback til deltagere
- Peer feedback
- Gruppevalg og -arbejde
- Forskningsbaseret undervisning
- Integration på internationale hold

...

Temaerne er nærmest ubegrænsede!

For at holde udviklingsarbejde på et håndterbart og motiverende niveau, foreslår vi at man vælger ét kursus, og ét eller få fokuspunkter ad gangen. Udvikl på det der giver mening for dig som underviser, det du selv har lyst til at sætte i værk – og som er til at holde i live hvis du synes at det virker i forhold til fag, kursus og studerende hos dig.

Centralt spørgsmål nr. 1

Hvad er din udfordring? Hvad er det mest presserende problem for dig i din undervisning? Eller: Hvad motiverer dig som underviser? Hvornår fungerer din undervisning allerbedst? Hvad kan du bygge videre på ud fra dine bedste oplevelser? Hvad ville være vigtigt for dig i at udvikle på netop det?

Sæt en konkret målsætning

En god målsætning for udvikling er konkret. Det gør det lettere at gennemføre og øger muligheden for at registrere virkninger, kvalitativt og kvantitativt. Det vil sige at du kan observere hvorvidt og hvordan du når din målsætning – fra et tidspunkt som du fastsætter. Effekter af undervisningstiltag kan du se i dine studerendes observerbar adfærd og produkter: i deres: deltagelse, forberedelse, afleveringer, opgaveløsninger, diskussionsbidrag, eksamener, evalueringer osv. Også dine egne reaktioner og oplevelser undervejs som underviser I den næste boks har vi givet et par eksempler på, hvordan man kan formulere en målsætning. Først er der en formulering, som ikke er så konkret. Den anden formulering nævner en konkret aktivitet, man vil gennemføre.

Konkrete målsætninger for undervisningsudvikling – eksempler

Målsætning: "Mere aktiv deltagelse under forelæsninger"

Konkret formuleret: "Alle deltagere får stillet to x 5-10 min. opgaver/spørgsmål til par-summemøde under forelæsningen, således at alle taler fagligt minimum to gange pr. session".

Målsætning: "Mine studerende bør læse mere peer reviewet forskningslitteratur frem for googlede, tilfældige, ikke-peer reviewede kilder."

Konkret formuleret:

"Idé til ny undervisningsaktivitet. De studerende skal minimum inddrage af min. tre forskningsartikler i en mindre opgave samt forudgående indlevering af annoteret litteraturliste. Jeg giver feedback på holdet på to eksempler på annoteret litteraturliste."

Målsætning: "Mine studerende bør have mere feedback"

Konkret formuleret: "I løbet af blokken vil der være fremadrettet, kriteriebaseret feedback to gange: én gang eksemplarisk feedback fra mig på tre skriftlige 5 - siders opgaver i holdets kursusrum, og én gang peer feedback til alle deltagere på lille mundtligt oplæg i plenum, ud fra kort kriterieliste som er introduceret og diskuteret på holdet ud fra læringsmålene for blokken.

Målsætning: "Mine studerende skal lære at give hinanden konstruktiv feedback."

Konkret formuleret: "Mine studerende demonstrerer konstruktiv feedback som vi definerer som fremadrettede forslag til forbedringer til hinandens tekst/mundtlige oplæg i 3 små feedbackopgaver."

Det kan være – som i det sidste eksempel - at din målsætning er mere kvalitativt formuleret: "at håndtere x type situation bedre", "at skabe mere meningsfulde læringssituationer", "at jeg selv føler at jeg bruger mig selv rigtigt som underviser" o. lign. Prøv alligevel at gøre din målsætning mest muligt operationaliserbar, så du ved hvilke tegn på udvikling du vil anerkende.

Når målsætningerne er konkrete, er det muligt at samle op på hvilke virkninger du ser af nye aktiviteter. Vi antager her at det er vigtigt at kunne se resultater, og at udvikling er målrettet, for at blive ved med at føle sig motiveret for at prøve noget af.

. I afsnittet "Mål dine resultater" giver vi ideer til hvordan du kan finde ud af hvordan din aktivitet har virket.

Centralt spørgsmål nr. 2

Hvad kunne være en konkret målsætning for om du kan sige at der er sket en udvikling?

Sæt en dato for slut på første gennemløb

Sæt en dato for hvornår du har gennemløbet din udviklingsaktivitet i dens første gennemløb, så du kan registrere hvad der kom ud af det i forhold til dine målsætninger og dine vurderingskriterier. Det kan være at første gennemløb først er afsluttet med eksamens- og evalueringresultater.

Vælg metode(r)

Nogle udviklingsprojekter retter sig direkte mod bestemte undervisningsformer eller – metoder. Det kan f.eks. være at ville lægge små videoer op på Absalon hvor centrale begreber i teksten forklares. I andre tilfælde vil du kunne nå det mål du har formuleret, ved at bruge forskellige undervisningsformer. Det kan f.eks. være at man ønsker de studerende skal have så klart et billede af feedback-kriterier at de kan bruge det til at planlægge deres afleveringer og give feedback til hinanden. *Hvordan* de studerende skal lære det, er der imidlertid ikke kun ét svar på.

I de tilfælde skal man overveje hvad man tror bedst støtter opnåelsen af ens mål, og i høj grad også hvilke metoder man selv ønsker at arbejde med, og mener vil give en yderligere positiv udvikling. Se resurselisten for henvisninger til resurser om pædagogiske metoder.

Centralt spørgsmål nr. 3

Hvilke metoder og tiltag vil du bruge?

Inddrag de studerende i undervisningsudvikling

Hvis man gør noget nyt og uventet, er det en god idé at introducere, begrunde og lave en didaktisk kontrakt (en aftale om hvad der undervises i, hvordan og hvorfor) med alle deltagere. Jo mere nyt og anderledes, jo større behov for forventningsafstemning og kontraktforhandling.

Tænk over om du kan opnå mere af det du ønsker dig, gennem at

- fortælle om dine målsætninger eller lave målsætningerne og målepunkterne sammen med dine studerende, gøre dine studerende til partnere i udviklingsarbejde, således at de har medansvar i forhold til gode forløb. For eksempel kan du offentliggøre målsætningen og lade de studerende komme med input til metoder, opfølgninger, målepunkter, effektkriterier
- instruere aktiviteten tydeligt, skriftligt. Mange undervisningsaktiviteter hænger på at alle er klar på deres forventede roller og input og undervisers formål og succeskriterier, fagligt og procesmæssigt
- evaluere sammen med dine studerende, gerne i dialogform.

Centralt spørgsmål nr. 4

Hvordan kan du inddrage dine studerende i udvikling af undervisning og læring?

Få sparring og input undervejs

Skulle du få lyst til at få ideer og pædagogisk input, spørgsmål og kommentarer til dit eget projekt mens du endnu udvikler det? Det kan være ideer til nye aktiviteter eller hvordan du kan samle op på erfaringerne. Det kan også være sparring i forhold til at forstå hvorfor de studerende reagerede som de gjorde, hvorfor en aktivitet gik som den gik. Det kan være en fælles udvikling af ideer til hvordan projektet kan føres videre. Sparring og input kan derfor både være før, under og efter udviklingsprojektet bliver gennemført. Muligheder er

- kollega eller studentrepræsentanter giver feedback; eventuelt kollegasparringsgrupper
- fremlæggelse på institutseminar, undervisningsdage

- pædagogisk konsulent på dit fakultets pædagogiske center (IND, PCS eller 2TEACH)
- litteratur om universitetspædagogiske metoder og om undervisningsudvikling (se litteraturliste)

Det ene udelukker ikke det andet!

Centralt spørgsmål nr. 5

Ønsker du sparring med eller input fra nogen undervejs? Hvis ja, under hvilke former og om hvad?

Mål dine resultater

Vælg den eller de mål for resultater som du mener, kan vise noget om resultater af den specifikke aktivitet som du er i gang med at udvikle. Resultater kan man registrere på såvel kvantitative som kvalitative målepunkter

Resultater af undervisningstiltag kan dokumenteres af bl.a.

- Kursusbeskrivelser
- Studerendes deltagelse i, aktiviteter i forbindelse med, og bidrag til undervisning, vejledning, feedback, eksamen
- Afleveringer af opgaver og produkter
- Resultater af læringstjek, tests, quizzes, opgaver
- Kvaliteter i opgaver, produkter
- Taksonomiske niveauer som kan ses i studerendes afleveringer m.m.
- Observationer af læring i forbindelse med aktiviteter i og mellem undervisningsgangene
- Gennemførelse og fastholdelse, studietider
- Studerendes anvendelse af bestemte læremidler, kilder og resurser
- Omfang og art af vejledning, feedback og eksamener
- Karakterer
- Bestå-procenter

- Censorrapporter
- Aftagerreaktioner, fx i forbindelse med projekter med ekstern opdragsgiver
- Faglige, akademiske og sociale aktiviteter på hold og studier, fx studiegrupper
- Tilbagemeldinger og sparring fra kolleger som overværerer og studerende som deltager i undervisningen
- Undervisningsevalueringer og – dialoger, samt andre reaktioner fra deltagere

Den simpleste måde at se tegn på udvikling, er at tale med sine studerende og sine kolleger nogle gange undervejs i et forløb. Det kan være med hele holdet eller med studenterrepræsentanter som er feedbackpersoner. Med den metode har man mulighed for ikke bare at observere om tiltaget virker, men også at få forklaringer på hvorfor eller hvorfor ikke. Hold det hellere simpelt end slet ikke at gå i gang!

Centralt spørgsmål nr. 6

Hvad har dine studerende lært – og hvordan ved du det? Hvordan evaluerer dine studerende det nye tiltag?

Evaluér

Efter første gennemløb kan du for første gang evaluere målsætning, proces, metoder og tiltag, målepunkter og resultater. Måske skal der flere gennemløb til, og flere justeringer. Måske skal man se tegn på virkninger over en længere periode. Undervisningsudvikling er eksperimenterende og nye funktioner kræver undertiden flere gennemløb med justeringer og måske ændrede underviser- og studenterroller, for at føre til de resultater man har sat sig som målsætning. Tager vi igen feedback som eksempel, så erfarer mange at det kan tage tid at indarbejde en brugbar feedbackkultur. Eksperimentér, reflektér, justér, prøv igen. Det kan være at instruktioner skal skærpes, at målsætninger skal ændres eller fastholdes, mens metoder ændres. Det kan være at andre underviseres erfaringer og input skal

indhentes. Giv ikke op let, og regn med at udvikling skal implementeres og justeres over flere forsøg hvor der også gerne må være plads til at fejle.

Centralt spørgsmål nr. 7

Hvorfor nåede du (ikke) din målsætning? Skal den fastholdes eller ændres? Skal dine metoder, tiltag og målepunkter fastholdes eller ændres?

Og den overordnede evaluering:

Hvad vinder du i din undervisning – og er der eventuelt noget du taber?

Overvej vidensdeling

Hvem kunne have glæde af at høre om erfaringerne fra dit udviklingsarbejde? Hvem ønsker du at orientere om det? Her er nogle muligheder: Man kan ønske at informere

- Primært sig selv og eget undervisningsrum
- En lokal gruppe – det kan være lærerteamet, institutseminar og undervisningsdage, studieledelse osv.
- Et større publikum – fx KU undervisere gennem Underviserportalen, Universitetsavisen og lignende medier.

Centralt spørgsmål nr. 8

Hvem ønsker du at informere om din undervisningsudvikling og dens resultater, og ad hvilke kanaler?

Revurdér målsætning, tiltag, metoder og resultater

Når du har gennemført til et punkt hvor du kan vurdere virkninger, kan du – og måske dine studerende – vurdere om de konkrete målsætninger og målepunkter holder, eller om andre tiltag, andre metoder, og andre former for resultatmåling

bedre kan sandsynliggøre at du når dine overordnede målsætninger med at udvikle din undervisning,

Resurser og litteratur om undervisningsudvikling

Alkema, Anne (2011): *A tertiary practitioner's guide to collecting evidence of learner benefit*. Report for AKO AOTEARCA

<https://ako.aotearoa.ac.nz/download/ng/file/group-4/a-tertiary-practitioners-guide-to-collecting-evidence-of-learner-benefit.pdf> 20-siders guide til undervisningsudvikling

og –dokumentation på universiteter/videregående uddannelser

Trigwell, Keith (2012): *Scholarship of Teaching and Learning*. I Hunt, L. & Chalmers, D.: *University Teaching in Focus. A Learning-centred approach*. Acer Press, Camberwell. Kapitel om vidensindsamling og –deling i vigtig international lærebog.

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen (2015): *Universitetspædagogiske praksisser*. Frederiksberg, Samfundslitteratur. Del 4's fire kapitler handler om undervisningsudvikling og vidensdeling, se bl.a. Thomas Bolander: Kursusudvikling gennem systematisk evaluering.

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen, Jens Dolin, Gitte Holten-Ingerslev: (2013) *Universitetspædagogik*. Frederiksberg, Samfundslitteratur. Kapitlerne 6.2., 7.1., 7.2., 7.3. handler alle om undervisningsudvikling og -dokumentation.

Ulriksen, Lars (2014): *God undervisning på de videregående uddannelser*. Kap. 13 om evaluering og udvikling af egen undervisning. København, Frydenlund.

Pjecen er forfattet i forbindelse med projektet "Et bedre første år på KU", se hjemmeside på Underviserportalen:

<https://intranet.ku.dk/undervisning/udvikling/Sider/Førsteårsundervisning.aspx>

